

Otázka k ústnímu zodpovězení s rozpravou O-000011/2018

Komisi

článek 128 jednacího řádu

Maria Grapini, Olga Sehnařová, Lambert van Nistelrooij, José Inácio Faria, Dieter-Lebrecht Koch, Romana Tomc, Sirpa Pietikäinen, Salvatore Domenico Pogliese, Rosa Estaràs Ferragut, Julia Pitera, Barbara Kudrycka, Michał Boni, Heinz K. Becker, Elżbieta Katarzyna Łukacijewska, Csaba Sógor, Emil Radev, Marek Plura, Biljana Borzan, Soledad Cabezón Ruiz, Monika Smolková, Janusz Zemke, Karoline Graswander-Hainz, Dietmar Köster, Brando Benifei, Wajid Khan, Michela Giuffrida, Miltiadis Kyrkos, István Ujhelyi, Costas Mavrides, Catherine Stihler, Nicola Danti, Isabella De Monte, Doru-Claudian Frunzulică, Jean-Paul Denanot, Dan Nica, Ioan Mircea Pașcu, Andi Cristea, Emilian Pavel, Julie Ward, Marc Tarabella, Helga Stevens, Jana Žitňanská, Ivo Vajgl, Norica Nicolai, António Marinho e Pinto, Igor Šoltes, Merja Kyllönen, Georgios Epitideios, Zoltán Balczó

Předmět: Opatrovnictví v případě osob s mentálním postižením

V EU žije přibližně 80 milionů lidí se zdravotním postižením. Mnohé z těchto osob, zejména osoby s mentálním nebo psychosociálním postižením, jsou částečně nebo zcela zbaveny způsobilosti k právním úkonům, a v důsledku toho je jim upíráno právo žít samostatně a rozhodovat o vlastním životě. Evropská občana nacházející se v takové situaci si nemohou vybrat, kde a s kým žít, nemohou volit nebo být voleni (ani ve volbách do Evropského parlamentu), nemohou uzavírat sňatky a nemohou podepisovat pracovní smlouvy. Úmluva OSN o právech osob se zdravotním postižením, kterou ratifikovala EU i téměř všechny její členské státy, prosazuje přístup založený na lidských právech a uznává, že každý, kdo je zdravotně postižený, má svá práva a měl by mít na rovnoprávním základě s ostatními způsobilost k právním úkonům. Tento přístup ke zdravotnímu postižení má značné dopady na právní předpisy týkající se právní způsobilosti a vyžádal si přechod od právního zmocňování jiných osob k rozhodování za osoby se zdravotním postižením (tzv. rozhodování v zastoupení) směrem k podpoře vlastního rozhodování osob se zdravotním postižením (tzv. podporované rozhodování). Ačkoli téměř všechny země EU ratifikovaly Úmluvu OSN o právech osob se zdravotním postižením, právní předpisy v jednotlivých členských státech jsou stále diskriminační, neboť nadále legalizují odpírání svéprávnosti k právním úkonům na základě zdravotního postižení. Účinné modely podporovaného rozhodování nicméně existují a je třeba je nadále rozvíjet. Jen tak mohou být náležitou podporou v úsilí o zajištění možnosti všech osoby přijímat vlastní rozhodnutí a uplatňovat svoje práva rovnocenně s ostatními evropskými občany. Úsilí EU v této oblasti bylo v roce 2015 předmětem zkoumání Výboru OSN pro práva osob se zdravotním postižením. Podle zprávy Komise o pokroku v provádění evropské strategie pro pomoc osobám se zdravotním postižením bylo nicméně v otázce právní způsobilosti a práv v EU dosaženo velmi málo pokroku.

Jak lze zlepšit úlohu orgánů a institucí EU v rámci jejich pravomocí v této oblasti, aby aktivněji vybízely členské státy ke změně svých právních předpisů týkajících se právní způsobilosti? Jaké kroky může EU přijmout k tomu, aby lidem zbaveným způsobilosti k právním úkonům zajistila, aby mohli v co nejvyšší možné míře a v souladu s evropskými právními předpisy vykonávat svá práva, včetně práva hlasovat v nadcházejících volbách do Evropského parlamentu?

Předložení: 31.1.2018

Postoupení: 2.2.2018

Platné do: 9.2.2018